

Reactie VNG: Marktconsultatie 26 GHz band met het oog op toekomstige uitgifte voor nieuwe generatie draadloze netwerken

Gepubliceerd: 24-01-2020

Reactie voor: 28-02-2020

Deze reactie is opgesteld door een ambtelijke werkgroep van de VNG welke zich richt op de verschillende aspecten rond 5G en digitale connectiviteit. Omdat het hier voornamelijk een verkenning betreft is deze reactie alleen ambtelijk besproken binnen de VNG.

Voordat het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat de 26 GHz-band frequenties gaat uitgeven wil het een goed inzicht krijgen in de marktvraag voor deze frequenties op dit moment en wat de verwachtingen zijn voor de komende jaren. De ontvangen reacties worden gebruikt om het verdere (uitgifte)beleid voor deze band vorm te geven. De 26 GHz-band neemt in de 5G-ontwikkeling een belangrijke plaats in. De 26 GHz-band biedt namelijk een grootte hoeveelheid spectrum en door het beperkte bereik een grote capaciteit. Ook kan de frequentieband door het beperkte bereik door meerdere lokale en regionale partijen tegelijkertijd worden gebruikt. Het beperkte bereik van 'kleine cellen' reduceert namelijk de kans op interferentie tussen gebruikers. Aan de andere kant zorgen deze eigenschappen er ook voor dat landelijke dekking in deze frequentieband moeilijk te realiseren valt.

Europees regelgevend kader

In de Europese Elektronische Communicatie Code (EECC)³ is een artikel 54 opgenomen over de gecoördineerde timing van de toewijzing van specifieke 5G frequentiebanden:

Per 31 december 2020 dienen de lidstaten, waar nodig voor de uitrol van nieuwe generatie netwerken, alle nodige maatregelen te nemen om...

- Het gebruik van tenminste 1 GHz van de 24,25 – 27,5 GHz band toe te staan, op voorwaarde dat er een duidelijke marktvraag is en de afwezigheid van significante belemmeringen voor de migratie van bestaande gebruikers of vrijmaking van de band.

Het harmonisatiebesluit⁴ voor de 26 GHz band is in mei 2019 vastgesteld.

Vragen van het Ministerie

Het ministerie van EZK nodigt (markt)partijen uit om hun visie te geven op de 26 GHz band:

- U kunt uw visie geven op uw actuele marktbehoefte en op door u gewenste uitgifte van deze band. Indien een reële inschatting van uw voorkeuren op dit moment voor u nog niet mogelijk is, is dat ook interessant om te weten. In dat geval kunt u aangeven op welke termijn u verwacht deze vragen te kunnen beantwoorden,
- U kunt reageren op de inhoud van dit document,
- In het bijzonder ziet het ministerie van EZK graag reacties op de volgende vragen:

Marktvraag en timing uitgifte:

➤ Wat zijn de *use cases* voor Nederland?

Vanuit gemeenten zijn er nog geen heldere *use cases* voor dit specifieke blok spectrum. Daarbij geldt wel dat er voor gemeenten veel *use cases* zijn voor digitalisering van de buitenruimte en smart cities. Deze *cases* zijn vooral doel gericht en het te gebruiken spectrum is een middel.

Mogelijke *use cases* in steden zijn:

- Voertuigen die communiceren met verkeersregelinstanties
- Hoge kwaliteit cameratoezicht waarvoor het laatste stuk geen glasvezel meer nodig is.
- Inzet van scanauto's icm AI geeft real-time verwerking van de gegevens.

Voor gemeenten kan toegang tot 26GHz handig zijn voor het realiseren van verschillende vormen van sensor netwerken, dan wel toepassingen die bijdragen of cruciaal zijn voor stedelijke opgaven (zorg, mobiliteit, leefomgeving enz). De beperkte afstand die signalen met dit spectrum kunnen overbruggen maken het een interessant spectrum voor zowel indoor als outdoor gebruik. Gemeenten zien zowel mogelijkheden voor vergunningsgebonden als vergunningsvrij gebruik.

➤ Op welke termijn moet wat u betreft de 26 GHz-band uitgeven worden? Hoeveel frequentieruimte moet er dan beschikbaar worden gemaakt en waarom? Welk deel van de band moet beschikbaar komen en waarom?

Er lijkt geen reden te zijn om het gebruik uit te stellen.

➤ Indien u uitgifte nu te vroeg vindt, over hoeveel tijd zou het ministerie van EZK de markt opnieuw hierover moeten consulteren?

Vergunning

➤ Kunt u op basis van een regionale of lokale vergunning voorzien in uw frequentiebehoefte gezien uw use- en/of business case(s)? Zo nee, voorziet een landelijke vergunning wel in deze behoefte?

Gemeenten zijn gebonden aan een bepaald gebied, alhoewel ze voor toepassingen wel degelijk landelijk werken. Het zou goed zijn als er een blok beschikbaar is waar zij vergunningsvrij of onder een licht vergunningsregime te werken.

Mocht het ministerie denken aan een lokale of regionale vergunning, dan zouden gemeenten graag invloed hebben op de definitie van het bereik van de lokale of regionale vergunning.

➤ Denkt u dat het huren van frequentieruimte bij een vergunninghouder ook kan voorzien in uw behoefte aan frequentieruimte?

De praktijk leert dat de businessmodellen van telecomaandbieders niet altijd goed aansluiten op de lange termijn behoeftes van gemeenten. In theorie zou de markt met een goed aanbod moeten kunnen komen, toch is de ervaring in de afgelopen jaren zo, dat gemeenten voor lokale toepassingen liever eigen connectiviteit realiseren.

➤ Welk verdeelinstrument voor de 26 GHz-vergunningen heeft uw voorkeur? En waarom?

Een licht vergunning regime, zodat gemeenten lokaal en in samenwerking met anderen bijvoorbeeld 200MHz in kunnen zetten zou de voorkeur hebben. Hier kunnen landelijke vergunningen naast bestaan.

Vergunningsvoorschriften

➤ Gezien het voornemen om 1 GHz uit te geven kunt u verkaveling in blokken van 200 MHz ondersteunen? Of bestaat er voorkeur voor een andere verkaveling c.q. minimale kavelgrootte? Gedacht kan worden aan een kleinere verkaveling waarbij partijen de aan hen te vergunnen frequentieblokken aaneengesloten toegewezen krijgt.

Gezien de markt, lijkt het op dit moment redelijk om 3 landelijke vergunningen te gunnen en de resterende 400MHz voor lokale toepassingen te gebruiken.

➤ Gezien het voornemen om vooralsnog alleen de bovenste 1 GHz uit te geven, is het dan ongewenst dat op het moment dat ook het onderste deel van de 26 GHz-band ook uitgegeven, er fragmentatie optreedt (niet aaneengesloten spectrum moet worden gebruikt)? Hoe kan in de toekomst fragmentatie van de bredere 26 GHz frequentieband het beste voorkomen worden?

➤ Welke voorwaarden moeten in de vergunning opgenomen worden om interferentie te voorkomen? Deze voorwaarden zijn aanvullend op de voorwaarden die o.b.v. de bijlage het Uitvoeringsbesluit10 al worden opgenomen in de vergunning om storing te voorkomen.

➤ Als wordt gekozen voor synchronisatie, hoe moet de synchronisatie volgens u vorm krijgen in de vergunningsvoorschriften?

➤ Welke verhouding voorziet u tussen upload- en downloadverkeer, a) voor uw eigen verwacht gebruik en b) voor gebruik dat u in zijn algemeenheid in deze band verwacht?

De VNG heeft hier op dit moment geen mening over

Marktordening

➤ Moet er voor de 26 GHz-band een band specifieke spectrumcap worden gehanteerd en waarom wel of niet?

➤ Welke andere marktordenende maatregelen acht u noodzakelijk bij de verdeling van de 26 GHz band?

De markt concentreert zich rond 3 mobiele operators. Om toch concurrentie te behouden is het ons inziens van belang dat er afdoende alternatieve manieren zijn om gebruik te maken van nieuwe netwerktechnologieën. Privaat gebruik van spectrum heeft bewezen hiervoor heel succesvol te zijn. Wij vragen dan ook een spectrumverdeling die dit private gebruik mogelijk maakt.

Toevoeging VNG

De VNG wil aandacht vragen voor de opstelpunten welke nodig zijn voor het gebruik van de 26GHz. Gezien het beperkte bereik van deze antennes zijn er veel opstelpunten nodig. Gemeenten zijn onder de nieuwe telecomcode verplicht mee te werken aan redelijke verzoeken voor het opstellen van deze

antennes op publieke infrastructuur. Samenwerking tussen marktpartijen en gebruikers lijkt dan ook van het grootste belang.

De VNG wil ook aandacht vragen voor de communicatie rond gezondheidseffecten. Veel burgers zijn bang voor de gezondheidseffecten van het gebruik van deze banden. Bestuurders en raadsleden worden hier bij voortduring op aangesproken. Wij verzoeken u om middels het Kennisplatform EMV, de GGD, Antennebureau en de VNG goede communicatie op te zetten, zodat burgers en bestuurders goed worden geïnformeerd.